

Factsheet incidentenprotocol: informatiedeling bij incidenten binnen de gemeenten Regio Rotterdam-Rijnmond

Per 1 januari 2015 gaat er veel veranderen in de zorg voor de jeugd. Op die datum worden de gemeenten verantwoordelijk voor alle hulp, zorg en ondersteuning aan jeugdigen en hun ouders. Met de gemeenten in de regio Rijnmond wordt de zorg, hulp of ondersteuning geleverd door afspraken die zijn vastgelegd in de Gemeentelijke Regeling en met de jeugdhulpinstellingen. Ondanks de inzet van deze partijen wordt helaas niet altijd voorkomen dat de situatie rond een jeugdige of gezin escaleert en leidt tot een calamiteit of incident. Deze factsheet legt de afspraken vast rondom de bestuurlijke coördinatie en informatiedeling van incidenten.

Waarom

Vanwege de bestuurlijke verantwoordelijkheid van bestuurders van gemeenten is het van belang dat er een adequate bestuurlijke coördinatie en informatievoorziening¹ kan plaatsvinden rondom meldingen van incidenten van jeugdigen tot 23 jaar.

Wanneer (criteria)

Volgens de definitie van de Inspectie Jeugdzorg is een calamiteit is een gebeurtenis die onverwacht en onbedoeld kan leiden of heeft geleid tot een dodelijk of ernstig schadelijk gevolg voor een jeugdige, of een ander als gevolg van het handelen of niet handelen van een jeugdige. Verder moet het gaan om een gebeurtenis die heeft plaatsgevonden gedurende de betrokkenheid van een jeugdinstantie of zorgaanbieder. Hierna wordt alleen de term incidenten gebruikt als geheel van calamiteiten, incidenten en vermissingen². Bij een incident is goede communicatie van belang. Er zijn verschillende criteria voor meldingen. Dit protocol gaat over een incident met betrekking tot een jeugdige tot 23 jaar waarbij sprake is van de betrokkenheid van een jeugdhulpinstelling of zorgaanbieder(s). De volgende criteria zijn van kracht:

1. Wanneer er een vermoeden is dat er een onnatuurlijke dood heeft plaatsgevonden.
2. Wanneer er sprake is van ernstige mishandeling of zwaar (blijvend) letsel van een kind of jongere in de gezinssituatie waardoor acuut ingrijpen van buiten nodig is.
3. Wanneer er sprake is van ernstige mishandeling of zwaar (blijvend) letsel van een jeugdige in een instelling door een medewerker van de instelling of een andere jeugdige.
4. Ernstig geweld (zwaar letsel) tegen medewerkers van een instelling, die met jeugdigen en hun ouders/verzorgers werken, door de jeugdige of ouder/verzorger.
5. Overige situaties met mogelijk grote maatschappelijke impact of onrust tot gevolg: ernstig grensoverschrijdend gedrag: fysiek, psychisch en/of seksueel door jeugdigen, ouders, professionals of verzorgers.
6. Overige situaties rond een jeugdige tot 23 jaar die (kunnen) leiden tot (landelijke/regionale/stedelijke) media-aandacht.
7. Vermissing
 - a. Jeugdige is niet binnen 24 uur teruggekeerd in de gesloten instelling en een gevaar voor zichzelf en zijn omgeving.
 - b. Er heeft zich een calamiteit voorgedaan tijdens de vermissing (jeugdige is betrokken bij of slachtoffer geworden van een (seksueel) misdrijf.
 - c. De jeugdige is < 13 jaar.

Het regionale team Kleinschalige Incidenten en Zedenzaken (KIZ)-team is operationeel actief bij gebeurtenissen waar maatschappelijke onrust is of wordt verwacht.

¹ Dit betreft de bestuurlijke coördinatie en informatievoorziening bij incidenten.

² Incidenten of vermissingen zijn (in vergelijking met calamiteiten) relatief lichte verstoringen van de dagelijkse gang van zaken in een instelling (definitie handreiking VNG: Handvatten voor gemeenten – communicatie en afstemming bij een calamiteit.

Wie meldt?

De directeuren van de instellingen en aanbieders zijn eindverantwoordelijk voor de meldingen vanuit hun eigen organisatie aan de gemeente. Als de gemeente via een andere weg bekend raakt met een calamiteit, incident en/of vermissing dan neemt deze contact op met de directeur (of een gemandateerd contactpersoon) van de instelling die verantwoordelijk is voor (de regie op) de hulpverlening van de jeugdige.

Hoe melden

Bij een calamiteit, incident of vermissing kunnen verschillende gemeenten betrokken zijn, namelijk:

- de gemeente waar de gebeurtenis heeft plaatsgevonden;
- de gemeente waar de jongere verblijft;
- de gemeente waar ouders ingeschreven staan; bij onder voogdijstelling gaat het om de gemeente waar de jeugdige verblijft (woonplaatsbeginsel).

De gemeente die de melding ontvangt, heeft de verantwoordelijkheid om de andere gemeenten die betrokken zijn te informeren en te zorgen voor onderlinge afstemming.

In de regio geldt het woonplaatsbeginsel voor het bepalen van de verantwoordelijke gemeente³ waar dan ook de coördinatie komt te liggen.

De route van de melding vindt als volgt plaats: als de jeugdige bekend is bij het lokale team, wordt de casusregisseur van het lokale team geïnformeerd. Deze informeert de lokale teamleider en deze informeert de contactpersoon van de gemeente. Als de jeugdige bekend is bij de Gecertificeerde Instelling (GI), wordt de casusregisseur van de GI geïnformeerd en via de GI wordt ook de contactpersoon van de gemeente geïnformeerd. Mocht de melding via een andere route bij de contactpersoon van de gemeente aankomen, dan checkt de contactpersoon of deze bekend is bij GI of het lokale team. (zie organogram incidentenprotocol).

Wat melden

Er zijn bij de melding direct al een aantal gegevens nodig. Gezien de gevoeligheid van de incidenten en het belang van bescherming van persoonsgegevens is zorgvuldigheid van groot belang bij het doorgeven van persoonlijke informatie. We werken dan ook met initialen van de jeugdige die het betreft. De volgende informatie wordt gevraagd:

1. NAW (ook adres van gezaghebbenden ten behoeve van woonplaatsbeginsel), geboortedatum, geslacht van de jeugdige;
2. naam, locatie/afdeling instelling en naam/functie betrokken medewerker;
3. gegevens over de inhoud van de calamiteit;
4. gegevens over aan wie is gemeld/geïnformeerd (ketenpartners, politie, ouders/wettelijke vertegenwoordigers ed.) en wie onderzoek doet (voor zover al bekend);
5. informatie over de actuele veiligheid van de jeugdige en eventuele anderen incl. geboden hulp/begeleiding jeugdige;
6. of er sprake is van (dreigende) maatschappelijke onrust;
7. of er sprake is van (verwachte) media aandacht.

In de daaropvolgende uren moet de overige informatie gemeld worden.

³ De registratie in de Basisregistratie Personen (BRP) is leidend. De verantwoordelijke gemeente kan als volgt worden bepaald: Bij een jeugdige 18- geldt de verblijfplaats van de gezaghebbende ouder/verzorger of de gezaghebbende voogd. Bij tijdelijke voogdij blijft het adres van de vorige gezaghebbende ouder/verzorger gelden. Als er sprake is van co-ouderschap en de ouders wonen in verschillende gemeenten moet een hoofdverblijf worden bepaald. Dit kan zijn bepaald in een uitspraak van de rechter, maar als dit niet bekend is kunnen de gemeenten in overleg bepalen wie verantwoordelijk is. Hierbij is het uitgangspunt, daar waar de hulp georganiseerd kan worden binnen het sociale netwerk van de jeugdige (school, sport enz.). Als het gezag is belegd bij een instelling of het gaat om een jeugdige van 18+, dan geldt de verblijfplaats van de jeugdige. <http://www.voordejeugd.nl/actueel/nieuwsberichten/1373-nu-beschikbaar-factsheet-woonplaatsbeginsel-inclusief-mindmap>

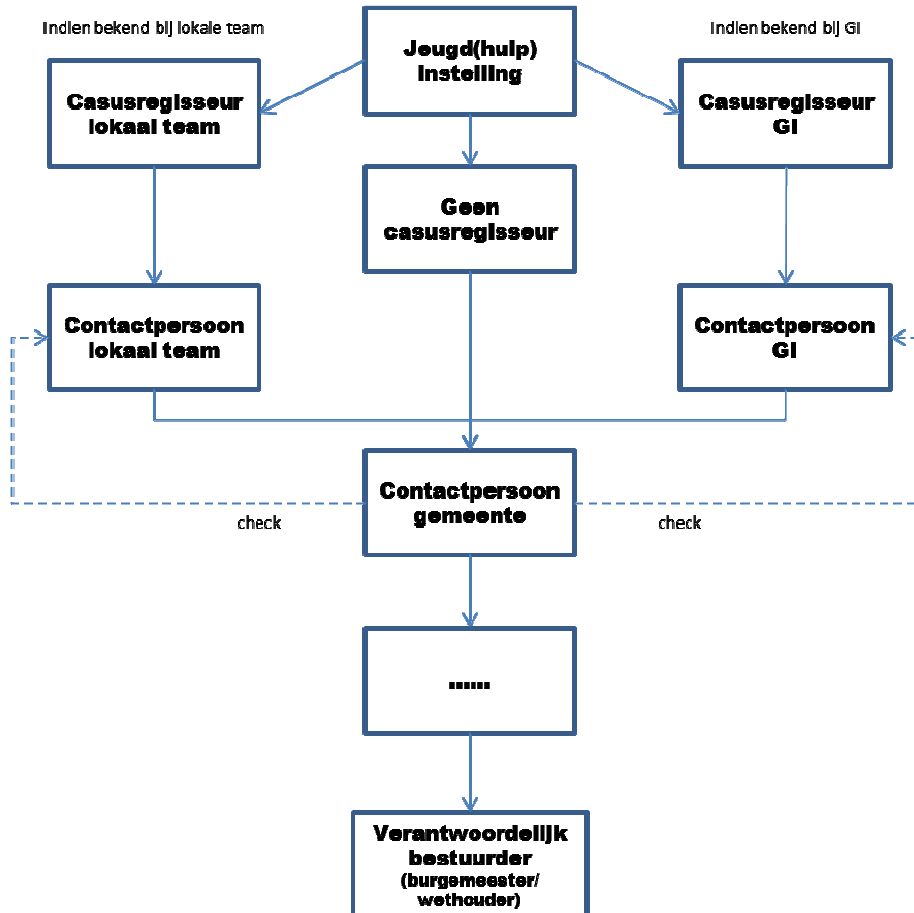
8. geschiedenis hulpverlening aan jeugdige(n); wie heeft er betrokkenheid gehad met persoon, voor hoe lang, zijn er beschermingsmaatregelen van kracht (aard, omvang en duur hulpverlening);
9. beschrijving gezinsrelaties/geschiedenis hulpverlening incl. eventueel namen en geschiedenis overige kinderen;
10. Informatie over het afhandelen van de calamiteit (incl. verantwoordelijke instantie op tijd van melden, eventuele aangifte bij politie).

Uiterlijk na 24 uur is de incidentmelding compleet. In overleg wordt op een later moment het feitenrelaas opgeleverd.

Communicatie

Wanneer een situatie (landelijk) media-aandacht krijgt, dient er zo snel mogelijk afstemming plaats te vinden tussen de jeugdzorginstelling/zorgaanbieder en de gemeente over de mate en wijze van communicatie.

Organogram met een melding vanuit een jeugd(hulp)instelling. De directeur of gemandateerd contactpersoon van de instelling meldt.

N.B. Ter bevordering van voorkoming en/of een betere afhandeling van incidenten wordt (halfjaarlijks) per gemeente de incidenten gemonitord en waar nodig geëvalueerd. De rapportage hiervan wordt naar het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling verzonden.